C/2026/3939

2026.9.1.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2026. július 10.)

Finnország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

(C/2026/3939)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.

(2) A Bizottság 2025. november 25-én véleményt fogadott el Finnország 2026. évi költségvetésiterv-javaslatáról. A Bizottság ugyanazon a napon az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Finnországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást [2], 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléreként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. A versenyképességi iránytű – a közzététele óta – információforrásként szolgál az európai szemeszter keretében végzett munkához, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon az EU stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítést alkot a gazdasági kormányzást illetően, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

(4) 2026-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) ([3]) végrehajtásával párhuzamosan valósul meg, amely immár az utolsó szakaszába lépett. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék a legutóbbi ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat és beruházásokat, valamint építsenek azokra; ez mindenekelőtt azon reformokra és beruházásokra vonatkozik, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.

(5) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Finnországra vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelte a 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Finnország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Finnország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Finnország előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Finnország milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

(6) 2026. január 20-án a Tanács az EUMSZ 126. cikkének (7) bekezdése szerinti ajánlást fogadott el a Finnországban fennálló túlzott költségvetési hiány megszüntetéséről ([4]). A Tanács a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2026-ban 1,3 %, 2027-ben 1,5 %, 2028-ban pedig 1,8 %. Ez a 2024-es referenciaévhez viszonyítva a következő maximális kumulatív növekedési rátáknak felel meg: 2026-ban 2,5 %, 2027-ben 4,1 %, 2028-ban pedig 5,9 %. 2026-tól kezdődően az említett ajánlásban meghatározott korrekciós nettó kiadási pálya váltja fel a nettó kiadásokra vonatkozóan a Finnország középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról szóló, 2025. január 21-i ajánlásban meghatározott maximális növekedési rátákat ([5]) ([6]). Azonban a nettó kiadásoknak az említett rendeletben 2025-re meghatározott maximális növekedési rátái – amelyek a 2023-as bázisévhez képest évi 1,6 %-nak, kumulatívan pedig 5,3 %-nak feleltek meg – továbbra is relevánsak a megfelelés 2025-ig bezárólag történő értékelése szempontjából. A Bizottságnak az intézkedések eredményességére vonatkozó 2026. június 3-i értékelése ([7]) alapján a Finnországra vonatkozó túlzotthiány-eljárás fel van függesztve.

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Finnország számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása) (HL C, C/2025/3966, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([5]) A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Finnország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/656, 2025.2.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/656/oj).

([6]) A 2025. január 21-i ajánlás 2. pontja és II. melléklete („A kiigazítási időszak hét évre történő meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások”) továbbra is alkalmazandó.

([7]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – 2026. évi európai szemeszter – tavaszi csomag, COM (2026) 200 final.

(7) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A Bizottság felkérte a tagállamokat arra, hogy összehangoltan aktiválják a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezését a védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében ([8]), és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Finnország kérése nyomán a Tanács 2025. július 8-án a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Finnország számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól ([9]). A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Finnország számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.

(8) Finnország 2026. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló 2026. évi éves jelentését ([10]) a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak való megfelelésről, a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások végrehajtásáról, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban azonosított fő kihívásokra való reagálást célzó reformok és beruházások végrehajtásáról. A túlzotthiány-eljárás keretében hozott intézkedésekről szóló jelentés az elért eredményekről szóló éves jelentés részét képezi.

(9) A reál-GDP 2025-ben 0,2 %-kal nőtt, a HICP-infláció pedig 1,8 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 0,8 %-kal, 2027-ben pedig 1,4 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 2,4 %, 2027-ben pedig 1,9 % lesz.

(10) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján ([11]) Finnország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2024. évi 4,4 %-ról 2025-ben 3,4 %-ra csökkent. A hiány 2025. évi csökkenése főként a bevételnövelő intézkedéseknek (például a héamérték 2024 végén végrehajtott emelésének) és a kiadások szerény növekedésének hatását tükrözi. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 4,5 %-ának, 2027-re pedig a GDP 4,6 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. A 2026-os növekedés főként az F-35 vadászrepülőgépek szállításához kapcsolódó, 2025-ről részben továbbgörgetett magasabb kormányzati beruházásokat és a magasabb kamatfizetéseket tükrözi.

(11) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal ([12]) 2025-ben restriktív volt, a GDP 1,5 %-ának megfelelő mértékben. A költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2026-ban expanzív lesz, a GDP 0,7 %-ának megfelelő mértékben, 2027-ben pedig nagyjából semleges lesz.

(12) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján ([13]) Finnország GDP-arányos államadóssága a 2024 végi 82,4 %-ról 2025 végére 88,5 %-ra nőtt. Az adósságráta 2025. évi növekedése főként a tartós költségvetési hiányt és a jelentős pozitív SFA-tételeket, valamint a nominális GDP szerény növekedését tükrözi. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2026 végére 91,2 %-ra, 2027 végére pedig tovább, 93,1 %-ra fog növekedni. A 2026-os növekedés főként a magasabb államháztartási hiányt tükrözi, amelyet csak részben ellensúlyoz a nominális GDP gyorsabb növekedése, miközben az SFA-tételek szerepe marginális.

([8]) A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025.3.19., C(2025) 2000 final.

([9]) A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Finnország számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása) (HL C, C/2025/3966, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3966/oj).

([10]) Az elért eredményekről szóló 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([11]) Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

([12]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal a következők különbözeteként mérhető: i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat azonban tartalmazó elsődleges kiadások változása.

([13]) Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

(13) Az Eurostat adatai alapján ([14]) Finnország védelemre fordított államháztartási kiadásai 2025-ben összesen a GDP 1,7 %-át tették ki, ami a 2021-es referenciaévhez képest GDP-arányosan 0,5 százalékpontos növekedést jelent. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint ezek a kiadások 2026-ban a GDP 2,6 %-át teszik ki, ami 2021-hez képest GDP-arányosan 1,4 százalékpontos növekedésnek felel meg ([15]).

(14) Az Unió továbbra is szembesül az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhekkel járnak, valamint szociális és gazdasági szempontból nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Finnország nem fogadott el új költségvetés-politikai intézkedéseket a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítésére ([16]).

(15) A Bizottság számításai alapján Finnországban a nettó kiadások 2025-ben 0,7 %-kal csökkentek, 2024-ben és 2025-ben pedig kumulatívan 2,6 %-kal nőttek. A nettó kiadások növekedése 2025-ben nem éri el a Tanács által 2025 januárjában ajánlott maximális növekedési rátát. A 2024. és a 2025. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája is az ajánlott maximális növekedési ráta alatt marad.

(16) A Bizottság számításai alapján Finnországban a nettó kiadások 2026-ban várhatóan 4,1 %-kal nőnek, a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva pedig kumulatívan 3,3 %-kal. A nettó kiadások előrejelzett növekedése 2026-ban meghaladja a Tanács által 2026 januárjában ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 1,5 %-os eltérést eredményezve. A 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, kumulatívan GDP-arányosan 0,5 %-os eltérést eredményezve. A várható eltérés azonban – a védelmi kiadásokra vonatkozó jelenlegi előrejelzések alapján – a nemzeti mentesítési rendelkezés nyújtotta mozgástéren belül van.

(17) A Finnország középtávú tervének jóváhagyásáról szóló ajánlás meghatározza a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformokat és beruházásokat, azok végrehajtásának határidejével együtt. Figyelembe véve a Finnország által az elért eredményekről szóló éves jelentésben szolgáltatott információkat, a Bizottság megállapítja, hogy e reformok és beruházások 2026. április 30-ig esedékes kulcsfontosságú lépéseinek végrehajtása nagyjából jó úton halad. Ami a jólléti szolgáltatási közigazgatási egységeknél jelentkező hiány korrekcióját illeti, bár a kiadások növekedésének üteme mérséklődött, egyes közigazgatási egységek felhalmozódott hiánya túlságosan nagy mértékű ahhoz, hogy 2026 végéig a szolgáltatásnyújtás veszélyeztetése nélkül korrigálható legyen. A kormány ezért javaslatot terjesztett elő a határidő 2029 végéig történő meghosszabbítására azon közigazgatási egységek esetében, amelyek a hiány kezelésére szolgáló hiteles tervvel rendelkeznek. A Bizottság úgy véli, hogy Finnország összességében kielégítő módon teljesítette kötelezettségvállalásait ([17]). Finnország tartós kihívásokkal szembesül a költségvetési fenntarthatóság terén. 2025-ben az államháztartási hiány elérte a GDP 3,4 %-át, az államadósság pedig a GDP 88,5 %-ára nőtt.

([14]) Eurostat, *government expenditure by classification of functions of government (COFOG)* (államháztartási kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint).

([15]) A védelmi kiadások NATO szerinti fogalommeghatározása eltér a COFOG szerinti fogalommeghatározástól. Továbbá eltérések fordulhatnak elő a kiadások – különösen a katonai felszerelésekkel kapcsolatos kiadások – elszámolásának időpontja következtében is, mivel a NATO-n belüli jelentéstétel nem a nemzeti számlák szabályait követi az elszámolás időpontja tekintetében.

([16]) Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

([17]) A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – 2026. évi európai szemeszter – tavaszi csomag, COM (2026) 200 final.

Bár a kormány 2023-ban és 2024-ben jelentős költségvetési konszolidációs intézkedéseket fogadott el, és a 2026. évi költségvetés további intézkedéseket tartalmaz, az államadósság további beavatkozások nélkül várhatóan nem stabilizálódik. A GDP 57,7 %-át kitevő közkiadások 2024-ben is a legmagasabbak voltak az Unióban. A közkiadások hatékonyságának javítása elengedhetetlen a költségvetési mozgástér visszanyeréséhez, a szükséges közberuházások lehetőségének fenntartásához és a népesség elöregedésével kapcsolatos kiadási nyomás kezeléséhez. A kiadási felülvizsgálat segíthet azonosítani a közkiadások hatékonyságának növelésére szolgáló lehetőségeket. A kiadások éves célzott felülvizsgálatát várhatóan 2026-ban végzik el első alkalommal, és a 2027-es választások előtt új átfogó felülvizsgálatot terveznek. Finnország számára előnyös lenne, ha fenntartaná azt a gyakorlatot, hogy egyértelmű és megvalósítható ajánlásokat tartalmazó rendszeres és részletes kiadási felülvizsgálatokat készít, és ezek eredményeit szisztematikusan figyelembe venné a költségvetési folyamat során. Ez különösen releváns a szociális védelmi rendszer esetében, ahol a kiadások 2024-ben a GDP 26 %-át tették ki, mely arány jóval meghaladja a GDP 19 %-át kitevő uniós átlagot. Finnország szociális védelmi rendszere átfogó, de összetett, és potenciálisan a munkavállalás ösztönzése ellen hathat. 2023 óta számos reformot fogadtak el a rendszer egyszerűsítése és hatékonyságának javítása, valamint a munkavállalást előmozdító ösztönzők megerősítése érdekében, beleértve az általános szociális biztonsági ellátás bevezetését és a szociális segítségnyújtás átfogó reformját, amelyek 2026-ban lépnek hatályba. Bár ez a két reform várhatóan javítani fogja a hatékonyságot és a munkavállalást előmozdító ösztönzőket, a költségvetési fenntarthatóságra gyakorolt hatásuk továbbra sem azonosítható bizonyossággal. Ugyanakkor nőtt a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázata, és a hatásvizsgálatok azt mutatják, hogy a közelmúltbeli reformok a vártnál nagyobb mértékben érintették a veszélyeztetett csoportokat. Különös figyelmet érdemel a veszélyeztetett csoportok szükségleteinek kezelése és azzal párhuzamosan a kiadások hatékonyságának javítása.

(18) A helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is alapvető fontosságú a széles körű szerepvállalás biztosításához és ezáltal az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter összefüggésében is.

(19) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA), az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és a Kohéziós Alapból (KA) nyújtott támogatásokból finanszírozott kohéziós politikai programok finnországi végrehajtása a kifizetések tekintetében meghaladja az uniós átlagot, jóllehet a projektkiválasztási arány továbbra is alatta marad az uniós átlagnak. Fontos megőrizni a jelenlegi lendületet és biztosítani a beruházások gyors megvalósítását biztosító erőfeszítéseket, ugyanakkor maximalizálni kell a beruházások helyszíni hatását. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Finnország által a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat – különös tekintettel azokra, amelyek a félidős felülvizsgálatról szóló rendeletben ([18]) meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódnak – gyorsan és hatékonyan valósítsák meg.

(20) Finnország az EU keleti külső határán fekvő tagállamként hibrid fenyegetések célpontja – és emiatt kiadási nyomással szembesül a védelem és a reziliencia területén –, továbbá a gazdasági és társadalmi fejlődés dinamikáját befolyásoló konkrét kihívásokkal is szembe kell néznie.

(21) Finnország számos kihívással néz szembe a versenyképesség, a dekarbonizáció és a foglalkoztatás, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások reformjának végrehajtása terén.

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

(22) Finnország az Unió egyik legerősebb innovációs szereplője, köszönhetően a magasan képzett lakosságnak, az IKT-szakemberek széles körének, a digitális technológiák vállalkozások általi széles körű használatának, az erős nemzetközi kutatási együttműködésnek, a kockázatitőke-tevékenységnek és az induló innovatív vállalkozások dinamikus ökoszisztémájának, különösen a mélytechnológia területén. A K+F-kiadások tovább növekedtek, haladva a 2030-ig elérendő nemzeti célérték, a GDP 4 %-a felé. Ez az erős innovációs teljesítmény azonban nem eredményezett erőteljesebb termelékenységnövekedést, amely az elektronikai ágazat 2010-es évek eleji hanyatlása óta gyenge maradt. Annak érdekében, hogy az innováció hatékonyabban járuljon hozzá a növekedéshez, a kutatási eredményeket kereskedelmileg hasznosítani kell, és szélesebb körben kell terjeszteni a gazdaság egészében. A vállalkozások és a tudományos körök közötti együttműködés az innováció kereskedelmi hasznosításának fontos csatornája. Finnországban az innováció terén aktív cégek, valamint az egyetemek és kutatóintézetek közötti együttműködés idővel visszaesett, miközben a felsőoktatási K+F üzleti finanszírozása stagnált. Különösen a kkv-k szembesülnek nehézségekkel az egyetemekkel és kutatószervezetekkel való együttműködés és a vonatkozó finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés terén. A K+F-től eltérő innovációs tevékenységek támogatása is gyengült, ami akadályozhatja az innováció piaci elterjedését. Bár a vállalatok és a kutatási szervezetek közötti együttműködés további finanszírozása bővült, az ipar és az egyetemek közötti közös projektek intenzitásának fokozása hozzájárulna a tudástranszfer megerősítéséhez. Az innováció kereskedelmi hasznosításának javításához erősebb vállalkozói készségekre és a kutatók részére elérhető támogatásra is szükség van. Bár Finnország különböző szinteken bevezette a vállalkozásoktatást, még mindig nincs olyan átfogó stratégia, amely a kutatók vállalkozói képességeinek megerősítését szolgálná. Összességében – a korlátozott költségvetési mozgástér tiszteletben tartása mellett – Finnország számára előnyös lenne, ha fenntartaná a K+F ökoszisztémák virágzásához szükséges kedvező feltételeket, többek között a regionális és helyi innovációs stratégiák stratégiai felhasználásának biztosítása révén.

(23) Finnországra az induló innovatív vállalkozások dinamikus ökoszisztémája jellemző. Bár a kockázatitőke-befektetéseknek a GDP-hez viszonyított aránya meghaladja az uniós átlagot, a léptékváltás továbbra is tartós kihívást jelent, mivel a hazai alapok gyakran túl kicsik ahhoz, hogy vezető szerepet töltsenek be vagy társbefektetőként jelenjenek meg a későbbi finanszírozási fordulókban. A banki hitelezés széles körben elérhető, de nem ez a megfelelő eszköz az induló innovatív vállalkozások bővítésének finanszírozására. Ennek eredményeként az innovatív vállalkozások – különösen a tőkeigényes ágazatokban működők – nehézségekbe ütközhetnek a növekedés finanszírozásának biztosítása terén, és adott esetben külföldre települnek át, vagy külföldi piacokon kérnek finanszírozást. Bár a finanszírozáshoz való hozzáférés általában megfelelő, és – egyéb intézkedések mellett – az állami tulajdonú TESI befektetési társaság közelmúltbeli stratégiai felülvizsgálata segített kezelni a nagyléptékű finanszírozás hiányosságait, további intézkedésekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy elegendő tőke áramoljon a nagy mértékben innovatív vállalkozásokhoz. A léptékváltáshoz szükséges finanszírozáshoz való hozzáférés bővítése támogatná a vállalkozások növekedését, az innováció terjesztését és a munkahelyteremtést, valamint fellendítené az összesített termelékenységnövekedést. Hasznos lenne, ha e szakpolitikák magukban foglalnák a következőket: i. a lakossági befektetők tőkefinanszírozási piacokon való részvételének bővítése, például az OST-tőkemegtakarítási számlák vonzerejének és rugalmasságának növelésével annak érdekében, hogy a háztartások megtakarításait a gyorsan növekvő vállalkozások felé irányítsák, ii. a határokon átnyúló befektetési eljárások egyszerűsítése a befektetők számára, iii. célzott adókedvezmények bevezetése a növekvő innovatív vállalkozásokba és gyorsan növekvő vállalkozásokba történő beruházások számára, a kockázati tőke adóügyi megítélésének reformja mellett, valamint iv. a tőzsdén nem jegyzett társaságoktól származó osztalékok adóztatásának reformja.

(24) Finnország kis méretű, nyitott gazdaság, amely gazdasági biztonsági kihívásokkal néz szembe, különösen a globális értékláncoktól való függése miatt. A kritikus gazdasági folyamatok biztosítása szempontjából fontos, hogy Finnország folytassa az esetleges zavarok megelőzésére, az azokra való reagálásra és az azokhoz való alkalmazkodásra irányuló képességeinek fejlesztését, beleértve a kiber- és hibrid dimenziókat, valamint a gazdaság számára létfontosságú kritikus infrastruktúrát. Finnországban a vállalkozások nagy része számolt be következményekkel járó IKT-biztonsági incidensekről. Ezenkívül a balti-tengeri régió kritikus tenger alatti infrastruktúráját érintő incidensek sorozata bizonyítja az adatátvitel, valamint a gáz- és villamosenergia-szállítás kritikus infrastruktúrájának sebezhetőségét. Finnország számára előnyös lenne, ha a stratégiai értékláncokat és a gazdasági áramlásokat például a kritikus infrastruktúra védelme és az élvonalbeli kiberbiztonság fenntartása révén támogatná.

(25) Finnország jogszabályba foglalta a szén-dioxid-semlegességre vonatkozó 2035-ös célkitűzését. A cél eléréséhez fel kell gyorsítani az előrehaladást a nettó szén-dioxid-kibocsátás csökkentése terén. Finnország határozottan fellépett az energiatermelésből származó kibocsátások csökkentése érdekében, miközben jelentős beruházásokra került sor az ipar dekarbonizációjának felgyorsítása érdekében.

(26) Az ipar dekarbonizációjára irányuló folyamatos erőfeszítések nem csupán a kibocsátások csökkentése szempontjából fontosak, hanem a versenyképesség forrásaként is szolgálnak. A tiszta ipar fejlesztése Finnország jövőbeli üzleti modelljének központi eleme. Finnországban a legalacsonyabbak a villamosenergia-árak az Unióban, ami jelentős előnyt biztosít azon iparágak számára, amelyek a fosszilis tüzelőanyag helyett már mást használnak. Ez együtt jár a tiszta technológiákba és a körforgásos gazdaságba történő beruházások fokozásával. Bár Finnország élen jár az olyan tiszta technológiák fejlesztésében, mint például a szárazföldi szélenergia, a fenntartható energiarendszerek, az akkumulátor-infrastruktúra és a zöld hidrogén, további beruházásokra van szükség ahhoz, hogy ezeket a technológiákat olyan piacképes ágazatokká fejlesszék, amelyek támogatják Finnország jövőbeli gazdaságát. A kulcsfontosságú anyagok és ipari inputok behozatalától való függőség csökkentése érdekében Finnországnak javítania kell körforgásos anyagfelhasználási arányát és erőforrás-termelékenységét, amelyek továbbra is a legalacsonyabbak között vannak az Unióban. A zöld készségek rendelkezésre állásának biztosítása döntő fontosságú lesz az ipar zöld átállásának támogatásához.

(27) A közlekedési ágazat döntő szerepet játszik Finnország éghajlat-politikai céljainak elérésében, tekintettel a további kibocsátáscsökkentésben rejlő jelentős potenciáljára. Ahhoz, hogy elérje a közlekedés dekarbonizációjára vonatkozó 2030-as célértékeit, Finnországnak fel kell gyorsítania a beruházásokat olyan területeken, mint a magángépjárművek villamosítása és a kibocsátásmentes mobilitás, az autófüggőség csökkentését szolgáló tömegközlekedési összeköttetések, valamint a távolsági közlekedés dekarbonizációja, továbbá reformokat kell végrehajtania ezen átállás további ösztönzése érdekében. Az ilyen intézkedések versenyelőnyt biztosíthatnak Finnország számára, miközben társadalmilag igazságos és inkluzív módon támogatják az ágazat dekarbonizációját.

(28) Az erdőkre nehezedő fokozott nyomás és a lecsapolt tőzeglápokból származó kibocsátások hozzájárulnak a szénelnyelők eróziójához. Finnország erdői hagyományosan jelentős szénelnyelőként működtek, de közelmúltbeli fejlemények e szénelnyelők jelentős hanyatlásához vezettek. Intézkedéseket javasoltak az erdők növekedésének fokozására és az erdők rezilienciájának megerősítésére. Ezek az intézkedések azonban korlátozott hatályúak, és várhatólag hosszú időre van szükség ahhoz, hogy hatásuk megmutatkozzon. Az erdők növekedésére és rezilienciájára van szükség a természetes elnyelők közép- és hosszú távú megerősítéséhez, annak érdekében, hogy a helyzet összeegyeztethető legyen Finnország karbonsemlegességi célkitűzésének elérésével. A kitermelés mellett az erdők növekedési üteme is csökkent az erdők kora és az éghajlatváltozással kapcsolatos okok (többek között az aszályok és a rekordnak számító magas hőmérséklet) miatt. Emellett a tervezett nettó elnyelés és Finnország 2030-ra vonatkozó LULUCF-célértéke közötti különbség az előrejelzések szerint a második legnagyobb az uniós tagállamok között, habár ezen előrejelzések bizonytalansága nagy. A szénelnyelők javításához megerősített fenntartható területgazdálkodási gyakorlatokra és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni megerősített rezilienciára irányuló beruházások megerősítésére van szükség. Határozott további fellépésre van szükség a szénelnyelők megerősítése érdekében, valamint annak biztosítására, hogy Finnország karbonsemlegességi célkitűzései elérhetők maradjanak.

(29) A munkanélküliségi ráta 2025-ben 9,7 %-ra nőtt, részben a megnövekedett munkaerőpiaci részvétel miatt, míg a foglalkoztatási ráta 76,3 %-ra csökkent. A tartós munkanélküliségi ráta 2025-ben 2,4 %-ra nőtt, meghaladva az uniós átlagot. Az ifjúsági munkanélküliségi ráta 2025-ben elérte a 21,8 %-ot, ami jelentősen magasabb az uniós átlagnál, míg a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok aránya 11,0 %-ra nőtt. Finnország számos intézkedést vezetett be a munkaerő aktiválása érdekében, beleértve a szociális biztonsági rendszer reformját és az önkormányzati foglalkoztatási területek létrehozását. A nemzeti statisztikák azonban azt mutatják, hogy 2022 óta csökkent az aktív munkaerőpiaci szakpolitikákban való részvétel. ([19]) Az önkormányzatoknak magas költségekkel kell számolniuk munkanélküli ellátások fizetése, valamint állami foglalkoztatási szolgáltatások nyújtása miatt, és a ciklikus visszaesés idején mindkettő iránt rendkívül nagy a kereslet. Az arra irányuló erőfeszítések, hogy az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák célzottabban irányuljanak a szolgáltatások iránt nagyobb igényt mutató csoportokra – például a fiatalokra és a tartósan munkanélküli személyekre –, elősegítenék a kiadások hatékonyságának javítását és a munkába való átmenetek jobb támogatását a rendkívüli munkaerőpiaci helyzetben.

(30) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket azoknak a humán tőkével kapcsolatos strukturális kihívásoknak a készségek, valamint az oktatás és a képzés területén való sürgős kezelése érdekében, amelyek akadályozzák a versenyképességet. A Finnországnak címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.

([19]) A részvételi arány csökkenése túlbecsült lehet, mivel országos szinten csak a jogszabályban meghatározott foglalkoztatási szolgálatokat kísérik figyelemmel és értékelik. Az önkormányzatok szintén nyújtanak nem jogszabályban előírt szolgáltatásokat, amelyeket országos szinten nem követnek nyomon.

(31) A szakképzett munkaerő kínálatának megerősítése – többek között a formális oktatás, valamint a felnőttek továbbképzése és átképzése révén – előnyös lenne Finnország termelékenysége, versenyképessége és gazdasági növekedése szempontjából. 2025-ben Finnországban 38,2 %-ra esett vissza a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, ami alacsonyabb, mint a 44,8 %-os uniós átlag, és messze elmarad a Finnország által 2030-ra kitűzött 50 %-os célszámtól. Ugyanakkor az alsó középfokú vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők munkanélküliségi rátája elérte a 22,9 %-ot, ami rávilágít arra, hogy a készségek hiánya a foglalkoztatás egyik súlyos akadálya. A természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika terén tapasztalható magas beiratkozási arány ellenére számos, magas képzettséget igénylő szakmában továbbra is munkaerőhiány tapasztalható. A felsőoktatási kínálatnak a munkaerőpiaci kereslethez szorosan igazodó bővítése és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számának növelése elengedhetetlen a szakemberhiány hosszú távú kezeléséhez.

(32) A szociális és egészségügyi szolgáltatások reformja, amelynek keretében 2023 elején bevezették az új szolgáltatásnyújtási rendszert, lassította a költségek növekedését és javította az alapellátási szolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférést. Mindazonáltal a jólléti szolgáltatási közigazgatási egységek között továbbra is vannak különbségek a pénzügyi fenntarthatóság és a szolgáltatásnyújtás terén. A saját bevallás szerint kielégítetlen egészségügyi szükségletek szintje továbbra is a legmagasabbak között van az Unióban. Ugyanakkor az idősödő népesség kihívást jelent Finnország szociális és egészségügyi ágazatának (többek között az idősgondozási rendszernek) a rezilienciája és költségvetési fenntarthatósága szempontjából. A szociális és egészségügyi szolgáltatások irányításának és a jólléti szolgáltatási közigazgatási egységek finanszírozási modelljének megerősítése, valamint a különböző informatikai rendszerek integrálása, továbbá az adatok és a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőségek kiaknázása támogathatja a kielégítetlen igények kezelésére, az egyenlőtlenségek visszaszorítására és a szolgáltatásnyújtási rendszer hiányosságainak további csökkentésére irányuló erőfeszítéseket. E kihívások kezelése hozzájárulna a felfelé irányuló társadalmi konvergencia támogatásához is, összhangban a Bizottság szolgálatai által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően elvégzett második szakaszos országelemzéssel ([20]).

(33) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2026. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Finnország esetében az 1. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó első, második, harmadik és ötödik ajánlás végrehajtásához, a 2. ajánlás hozzájárul az euroövezet gazdaságpolitikájára vonatkozó negyedik ajánlás végrehajtásához, a 3. és a 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetre vonatkozó hetedik ajánlás végrehajtásához, az 5. ajánlás pedig hozzájárul az euroövezetre vonatkozó ötödik ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Finnország 2026-ban és 2027-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A túlzott hiány megszüntetése érdekében igazodjon a nettó kiadásoknak a Tanács által 2026. január 20-án ajánlott maximális növekedési rátájához, ugyanakkor használja ki a Tanács által aktivált nemzeti mentesítési rendelkezés által nyújtott rugalmasságot. Összességében fokozza a védelmi és biztonsági kiadásokat és készültséget, ugyanakkor biztosítsa az államadósság fenntarthatóságát és a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaárak válság okozta emelkedése által gyakorolt hatás enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, továbbá az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal. Folytassa a meghosszabbított kiigazítási időszakot alátámasztó reformok és beruházások végrehajtását a 2025. január 21-i tanácsi ajánlásban foglaltaknak megfelelően. Javítsa a közkiadások hatékonyságát azáltal, hogy rendszeres és részletes kiadási felülvizsgálatokat végez, amelyek keretében konkrét intézkedéseket azonosít, melyeket figyelembe kell venni a költségvetési folyamat során (beleértve a szociális biztonsági rendszernek az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát támogató felülvizsgálatát), ugyanakkor kezelni kell a veszélyeztetett csoportok szükségleteinek kérdését.

2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló reformok és beruházások folytonosságát. Tartsa fenn a kohéziós politikai programok végrehajtásának lendületét, adott esetben a félidős felülvizsgálat keretében elfogadott stratégiai prioritásokra és a kohéziós politikai kereten belül biztosított rugalmassági mechanizmusokhoz való átcsoportosításra építve. Kezelje az EU keleti külső határán fekvő régiókat érintő egyedi társadalmi-gazdasági, biztonsági és polgári felkészültségi kihívásokat, beleértve a kettős felhasználású infrastruktúrába való beruházás szükségességét is.

([20]) SWD(2026) 122 – *Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework* (SCF) (A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően a társadalmi konvergenciára vonatkozóan elvégzett második szakaszos országelemzés), 2026.

3. Támogassa a K+F-ökoszisztémát és javítsa az innováció kereskedelmi hasznosítását i. a vállalkozások és a tudományos élet közötti együttműködés fokozásával közös ipari-egyetemi projektek révén, valamint ii. a kutatók vállalkozói készségeinek javításával és támogatásával. Szélesítse ki az induló innovatív vállalkozásoknak és a gyorsan növekvő vállalkozásoknak a növekedést lehetővé tevő finanszírozáshoz való hozzáférését, és erősítse meg a sajáttőke-finanszírozási ökoszisztémát. Erősítse meg a gazdasági biztonságot, többek között a kritikus infrastruktúrák és a kiberbiztonság terén.

4. Csökkentse a szén-dioxid-kibocsátást azáltal, hogy fellendíti az ipar és a közlekedés dekarbonizációjába (többek között a villamosításba), a tiszta technológiákba és a körforgásos gazdaságra épülő megoldásokba történő köz- és magánberuházásokat, valamint a földterületek és az erdészeti erőforrások fenntartható használatának biztosítása révén.

5. Javítsa az aktív munkaerőpiaci szakpolitikák célirányosságát. Kezelje a szakemberhiányt és a strukturális munkaerőhiányt a munkaerő átképzése és továbbképzése, valamint a munkaerőpiacon leginkább keresett készségeket érintő felsőoktatási kínálat bővítése révén. Folytassa a szociális és egészségügyi szolgáltatások hatékonyságának javítását, ugyanakkor tegyen erőfeszítéseket a szolgáltatásokhoz, többek között az idősgondozáshoz való hozzáférés javítása érdekében.

Kelt Brüsszelben, 2026. július 10-én.

a Tanács részéről

az elnök

S. HARRIS